

Pravice v Japonsku

08.března 2007 Ladislav Mrklas

V Japonsku existuje řada pravicových politických stran. Jednoznačně nejvýznamnější z nich je Liberálně-demokratická strana Japonska.

Liberálně-demokratická strana Japonska byla založena v roce 1955 sloučením dvou opozičních skupin Liberální strany a Japonské demokratické strany jako protiváha Japonské socialistické strany. V tomto roce se nově straně podařilo získat většinu v parlamentu a tu si pak udržet až do roku 1993, což je, i v celosvětovém srovnání, ojedinělý fenomén.

Podpora strany byla založena zejména na koalici velkých a malých podniků, zemědělců, stejně jako byrokracie. Naopak za slabinu LDP lze považovat chybějící celostátní strukturu a nedostatečně konzistentní ideologii. Mezi hlavní úspěchy strany v době její osmatřicetileté vlády patří ekonomický růst a vytvoření stabilní střední třídy.

V roce 1993, v důsledku skomírající ekonomiky, ale i aféry společnosti Recruit, do níž byla zapletena řada jejích politiků, LDP o své výsadní postavení přišla. K moci se dostala Japonská socialistická strana, s níž však LDP o rok později vytvořila koalici. Od roku 1996 je LDP opět dominantní politickou silou, ačkoliv jí v roce 1998 vyrostla konkurence v podobě Demokratické strany Japonska (DPJ). Toto soupeření přineslo relativně vyrovnaný výsledek v parlamentních volbách v roce 2003, kdy LDP získala ve 480 členném zákonodárném sboru pouze o 60 křesel více než DPJ a nepodařilo se jí získat nadpoloviční většinu. Většinovou vládu se jí podařilo získat až absorbováním Nové konzervativní strany, jejíž čtyři křesla jí kýženou většinu přinesla.

Historický úspěch LDP v roce 2005

Již o dva roky později se však volby opakovaly, jelikož vládě Junichira Koizumiho se nepodařilo přes horní komoru parlamentu protlačit zákon o privatizaci pošt, který premiér spojil s dalším pokračováním svých reforem. Ve volbách získala LDP vůbec nejvíce křesel v poválečné historii (296) a společně s buddhistickou středovopracivovou stranou New Komeito vytvořily koaliční vládu, opírající se o dvoutřetinovou většinu v dolní komoře parlamentu.

LDP nedisponuje vyhraněnou ideologií, obecně se orientuje na několik cílů: rychlý, exportně založený hospodářský růst, úzká spolupráce se Spojenými státy v oblasti zahraniční a bezpečnostní politiky a v poslední době např. administrativní reforma, zejména zjednodušení vládní byrokracie, privatizace státních podniků či daňová reforma.

LDP není jednotnou stranou, ale skládá se z řady soupeřících a protikladných frakcí, vedených zkušenými politiky. Mezi nejvýznamnější patří frakce Yuji Tsushimi, která zastává keynesiánská ekonomická a zahraniční pročínská stanoviska a vliv má zejména na byrokracii, či frakce Nobutaka Machimury, která je naopak reprezentantem konzervativní politiky strany (do této frakce patří i současný prezident strany a premiér Shinzo Abe). Třetí nejsilnější je frakce Bunmei Ibuky, která soustřeďuje nejpravicejší zástupce strany. Frakce je však po odchodu části svých členů a založení Nové lidové strany v útlumu. Výčet frakcí však není kompletní, neboť v rámci strany operuje ještě minimálně šest dalších skupin a „nezařazení“ členové.

Další pravicové strany

S notným odstupem za LDP je dalším reprezentantem japonské pravice (či spíše pravého středu)

New Komeito, která se považuje za obdobu německé CDU, vzhledem k podpoře od buddhistické Soka Gakkai je považována i za stranu teokratickou. Mezi hlavní témata strany patří redukce centrální vlády a byrokracie, boj za větší transparentnost ve veřejném sektoru a zvýšení lokální autonomie se vzrůstajícím privátním sektorem. Strana získává podporu nižší byrokracie, zemědělců, ale i náboženských vůdců. V současnosti tvoří vládu společně s LDP.

Poslední stranou, z ideového hlediska náležející na pravou část politického spektra, je Liberální liga, která je však v rámci stranického systému marginálním prvkem (má pouze jeden mandát v dolní komoře parlamentu). Strana je, nehledě k názvu, považována za konzervativní, avšak s řadou liberálních prvků. Staví se za volný trh, privatizaci, ale i práva žen. I přesto, že podporovala vpád USA do Iráku, je ke spolenectví Japonska a Spojených států spíše skeptická. Její voličská základna se nachází zejména mezi farmáři.

Současný prezident strany a premiér Shinzo Abe